

Nếu Trung Quốc không kiếm điểm lợi sâu sắc chính sách của mình đối với Triều Tiên mà chỉ đơn giản đẩy trách nhiệm cho nước khác, thì đây là sai lầm lịch sử và quốc gia cuối cùng bị thiệt hại sẽ là Trung Quốc.

Sáng ngày 9/3, Nhà Trắng đưa ra tin quan trọng và bất ngờ. Tổng thống Mỹ Donald Trump tuyên bố ông sẽ gặp trực tiếp nhà lãnh đạo Triều Tiên Kim Jong-un vào tháng 5 tới. Mặc dù thời gian và địa điểm của cuộc gặp vẫn phải chờ xác định, nhưng cuộc gặp này chắc chắn sẽ trở thành một trong những sự kiện đưa chính trị gây bất ngờ nhất kể từ sau khi Chiến tranh Lạnh kết thúc.

Mặc dù cuộc gặp thối nát đanh M-Triều không thể làm cho Triều Tiên trở thành nước chủ hâu của Mỹ, nhưng nhất định khiến Triều Tiên trở thành phương tiện mới để Mỹ khống chế với Trung Quốc. Một trong những quân bài mà Triều Tiên đàm phán với Mỹ có thể là hy sinh Trung Quốc, hy sinh Trung Quốc hiện tại trở thành xem xét ưu tiên nhất của Mỹ. Tất cả đều nhằm vào Trung Quốc, nhưng gì còn lại đều là vụn vỡ thối nát. Triều Tiên làm gì, thực ra không phải do họ quyết định mà đã trở thành một chiến binh của Mỹ.

Đối với Trung Quốc, trong vấn đề không ngừng hất nhân Triều Tiên, điều quan trọng nhất và khó khăn nhất chính là nhận thức được chính bản thân mình, thấy rõ tình hình cũng như tác động đối với mình và trách nhiệm mà mình phải gánh vác. Nếu Trung Quốc không kiểm soát lại sâu sắc chính sách của mình đối với Triều Tiên mà chỉ đơn giản đẩy trách nhiệm cho nước khác thì quốc gia cuối cùng bị thiệt hại sẽ là Trung Quốc. Do đó, với một thế nhận thức, Trung Quốc cũng có ba vấn đề lớn cần trả lời.

Lý giải thế nào về chính sách của Trung Quốc đối với Triều Tiên hiện nay?

Yêu cầu lợi ích cao nhất của M là làm đổi trạng thái Trung Quốc, còn yêu cầu lợi ích lớn nhất của Trung Quốc trong cuộc không ngừng hất nhân Triều Tiên là gì? Đối với Trung Quốc, nếu không còn giành lấy quyền chủ động hoặc trao quyền chủ động cho M, thì việc giải quyết và giải quyết chậm trễ cuộc không ngừng trên bán đảo Triều Tiên đều là những thiệt hại lớn nhất đối với lợi ích của chính thể của Trung Quốc. Tình cảnh của Trung Quốc trong vấn đề hất nhân của Triều Tiên hiện nay như thế nào? Một vấn đề rất nhiều khó khăn về lợi ích trong vấn đề hất nhân của Triều Tiên, thái độ của Trung Quốc cũng không khó để giải thích. Đây có nhân tố trên mặt sự sụp đổ.

Thứ nhất, Trung Quốc quan tâm đến sự ổn định của bán đảo Triều Tiên. Một khi Triều Tiên xuất hiện tình trạng rời rạc, toàn bộ bán đảo này, thậm chí toàn bộ khu vực Đông Á đều có thể hỗn loạn. Tình hình hỗn loạn ở Trung Đông đã làm cho các nước lớn rơi vào tình trạng khó khăn, Trung Quốc chắc chắn không muốn thấy M tiếp tục tạo ra một Trung Đông hỗn loạn khác ở Đông Á. Một khi Đông Bắc Á xuất hiện tình trạng rời rạc, Trung Quốc, là quốc gia lớn nhất ở khu vực này, không thể tránh khỏi bị cuốn vào, rất khó đánh giá tình hình do Trung Quốc tạo ra.

Thứ hai, một khi bán đảo Triều Tiên xảy ra hỗn loạn, Trung Quốc cũng có thể bị tác động, đặc biệt là làn sóng dân di cư lớn ở Triều Tiên tràn sang.

Thứ ba là lo ngại của Trung Quốc đối với sự khó lường trong tương lai do tình hình bán đảo Triều Tiên gây ra. Nếu Triều Tiên tan rã và bán đảo Triều Tiên thống nhất, Trung Quốc phải đối mặt với Hàn Quốc hùng mạnh. Nước Cao Câu Ly (Koguryo, được thành lập vào năm 37 trước Công nguyên ở vùng phía Bắc bán đảo Triều Tiên ngày nay, bị Nhà Đường của Trung Quốc và nước Tân La thôn tính vào năm

668-ND) trước kia đã phn ánh đòi hỏi mnh m v lãnh th của Hàn Quốc đđi vđi Trung Quốc, ch có đđiu yêu cầu này b kìm nén bđi mâu thuẫn thng nhđt giđa Triều Tiên và Hàn Quốc, tđm thđi chđa thđ hiđn rõ. Mđt khi Hàn Quốc thđc sđ thđng nhđt bán đđo Triều Tiên, hđ chđc chđn sđ tranh chđp vđi Trung Quốc trong vđn đđ lãnh thđ, viđc đđo chđ là vđn đđ thđi gian. Nđu đđng Bđc Á cuđđi cùng hình thành thđ chân vđc ba nđđc Trung Quốc, Nhđt Bđn và Hàn Quốc, cđng thêm vđi nhân tđ Mđ, tình thđ an ninh của Trung Quốc sđ đ trong mđt môi trđđng bên ngoài hoàn toàn mđđi và rđt khó lđđng.

Tđt cđ nhđng nhân tđ trên đđ quyđt đđnh hành đđng của Trung Quốc tđ trđđc đđn nay.

Thđ nhđt, Trung Quốc không thđ tđ mình làm mđt sđ viđc bđt lđđi cho sđ đđn đđnh của bán đđo Triều Tiên. Do đđo, cho dù Trung Quốc rđt bđt bình đđđi vđđi viđc Triều Tiên thđ hđt nhân, thđm chí quyđt tâm trđng phđt Triều Tiên, nhđng trđng phđt vđn luôn hđn chđ vđđi tiđn đđ không đđ Triều Tiên biđn đđng. Trung Quốc không thđ thđc hiđn đđo chính thay đđđi Chính quyđn Bình Nhđđng nhđ Mđ. Thđ hai, Trung Quốc có quyđn lđc của riêng mình trong Hđđ đđng Bđo an Liên hđp quđc. Bđc Kinh sđ phđ quyđt nhđng nghđ quyđt không có lđđi cho sđ đđn đđnh của bán đđo Triều Tiên. Thđ ba, Trung Quốc duy trì tính chđt mđ hđ chiđn lđđc trđđc nhđng hành đđng của Mđ, Hàn Quốc và Nhđt Bđn có thđ tđn công Triều Tiên, vđđa không phđn đđđi rõ ràng, vđđa không nói là đđng hđ. Mđ vđn có thái đđ mđ hđ, tính mđ hđ đđo làm cho Mđ rđt khó thđc hiđn hành đđng quyđt đđđo đđđi vđđi Triều Tiên.

Rđo ràng, vđn đđ mà Trung Quốc phđđ đđđi mđt là không tách bđch giđa lđđi ích trđđc mđt và lđđi ích lâu dài. Nhđng đđđiu đđ cđp đđ trên bao gđm làn sóng dân di cđ đđđu là vđn đđ trđđc mđt, chđ không phđđi là vđn đđ lâu dài. Mđđi ngđđđđi đđ quên rđng làn sóng dân di cđ chđ là tđm thđđi, còn cuđc khđng hođng hđt nhân của Triều Tiên lđđđi là mđđi mđđi. Nđu vì lđđi ích trđđc mđt mà lđđn tránh giđđi quyđt vđn đđ trong thđc tđ thđđi sđ tđđo thành khđng hođng kéo dài mđđđ đđđđi vđđi Trung Quốc.

Biđn pháp duy nhđt mà Trung Quốc muđn giđđđi quyđt tình trđng khó xđ vđ lđđi ích chính là thay đđđđ đđnh vđ đđđđ vđđđ vđn đđ Triều Tiên, đđo là không còn tiđp tđc coi vđn đđ Triều Tiên là vđn đđ của Mđ, mà cđn nhđn thđc đđđđc đđđđ là vđn đđ của chính Trung Quốc, không nên tiđp tđc chđ quan tâm đđđn lđđi ích trđđc mđt, mà cđn hđđđng tđđđ lđđi ích lâu dài. Nđu lđđp trđđđng của Trung Quốc có sđ thay đđđđ nhđ vđđđ thđđ chính sách và chiđn lđđc của nđđc này sđ hoàn toàn khác.

Trung Quc c n điu chnh chính sách nh th nào?

n nay, M dng nh đã l i đng r t t t tình trng b t c c a Trung Quc, dù M hay n n c ngoài, Washington đ u quy k t nguyên nhân khi n Triou Tiên có th phát trin v khí h t nhân là do Trung Quc. Ng i M nh n đnh nh v y không có gì đáng ng c nhiên b i n u đ i v trí Trung Quc thành M thì có th có chi n l c và chính sách khác. M i ng i có th th y rõ ng i M n m 1962 đã làm th nào đ v t qua nguy hi m bùng n chi n tranh h t nhân v i Liên Xô đ x lý cu c kh ng ho ng tên l a Cuba. i v i Trung Quc, tr c h t ph i nh n th c đ c nh ng gì là thi u lý trí trong hành đng c a mình.

Th nh t, vì sao luôn coi v n đ Triou Tiên là v n đ c a M, ch không ph i là v n đ c a Trung Quc? đ đây bao g m phía nhà n c, m i ng i th ng tìm v nguyên nhân ban đ u c a v n đ Triou Tiên. Tuy nhiên, v i c tìm ki m nguyên nhân l ch s gây ra v n đ Triou Tiên c ng không có ý ngh a gì. Th c ra, m c đích phát trin v khí h t nhân c a Triou Tiên là đ ch a vào M, b i vì M t o ra m i đe d a an ninh qu c gia đ i v i Triou Tiên, th m chí là đe d a đ i v i s an toàn c a lãnh đ o Triou Tiên. M c ng th ng xuyên đ a ra “cây g y”, làm cho tình hình r t khó th c s hòa d u, gi a M và Triou Tiên thi u lòng tin, nên th ng đ n đ n tình hình x u đi. Do đó, n u v n đ mu n đ c gi i quy t m t cách hòa bình trong khuôn kh i n có, thì nó s đ c quy t đnh b i s c i thi n quan h Triou Tiên-M.

Trung Quc đ y trách nhi m cho M, n u ch là ngôn t ngo i giao thì có th hi u đ c; nh ng n u th c s Trung Quc ngh sao làm v y thì ch c ch n ph m ph i sai l m l ch s hoàn toàn. V n đ đ đây là Trung Quc ph i h ng ch u h u qu Triou Tiên phát trin v khí h t nhân ch không ph i là M. Triou Tiên hi n t i đang ngang nhiên th v khí h t nhân i khu v c g n biên gi i v i Trung Quc, đã gây n h h ng mang tính phá ho i đ i v i r t nhi u l nh v c nh đ i s ng, kinh t ... c a ng i dân Trung Quc. Vì an ninh c a mình, Hàn Quc đã m đng cho H th ng phòng th tên l a t m cao giai đ n cu i (THAAD) c a M vào n c h, an ninh c a h n m t n a lãnh th Trung Quc c ng b đe d a nghiêm tr ng. Cho dù Trung Quc ph n đ i ho c th c hi n bi n pháp đ p tr nh th nào, n u Triou Tiên t p t c phát trin v khí h t nhân thì M và Hàn Quc v n s t p t c phát trin theo h ng đó, hành đng c a h hoàn toàn có th lý gi i đ c.

Trong n n chính tr qu c t, m i qu c gia đ u hành đng c n c vào đnh ngh a

Cả hai đối với an ninh quốc gia. Hàn Quốc không thể đơn độc ứng phó với không ổn định an ninh sau khi Triều Tiên sẽ hựu và khí hạt nhân, cho dù tận thốt và kinh tế và ngoại giao với Trung Quốc liên đến đâu thì Hàn Quốc cũng chỉ có thể lựa chọn đi sâu hợp tác quân sự với Mỹ nhằm bảo đảm an ninh quốc gia của bản thân Hàn Quốc. Nếu việc Triều Tiên phát triển và khí hạt nhân và kế hoạch tên lửa đã trở thành sự “sùng bái” của toàn dân thì Hàn Quốc triển khai THAAD cũng đã trở thành “quyết định quốc gia” của Hàn Quốc, bất kể tiếng nói phản đối nào ở Hàn Quốc hay ở nước ngoài đều khó làm thay đổi quyết định này. Việc coi thiển quan hơn với Hàn Quốc gần đây được người ta lý giải thành Trung Quốc thừa nhận tính hợp pháp của THAAD được đưa vào Hàn Quốc trong thời gian.

Thứ hai, vì sao Trung Quốc lại xem như việc Triều Tiên phát triển và khí hạt nhân cho dù đó là mối đe dọa liên hệ đến đối với an ninh quốc gia của Trung Quốc? Với tương lai lâu dài, một khi Triều Tiên phát triển và khí hạt nhân, Trung Quốc sẽ đe dọa nhiều hơn bất kể quốc gia nào khác. Triều Tiên một khi đã sở hữu và khí hạt nhân, Hàn Quốc cũng phải phát triển và khí hạt nhân, Nhật Bản cũng đồng nhiên trở thành quốc gia sở hữu và khí hạt nhân. Rồi với Seoul và Tokyo, phát triển và khí hạt nhân chỉ là vấn đề thời gian chứ không phải là vấn đề kế hoạch. Như vậy, Trung Quốc đã trở thành quốc gia duy nhất sở hữu và khí hạt nhân bao vây. Hiện nay, các nước láng giềng của Trung Quốc như Nga, Pakistan, Ấn Độ... đã sở hữu và khí hạt nhân, một khi Triều Tiên sở hữu và khí hạt nhân thì sẽ có thêm ba nước sở hữu và khí hạt nhân là Triều Tiên, Hàn Quốc và Nhật Bản.

Mặc dù xem xét tình hình hiện nay, có thể có người cho rằng đối tương mà những nước phát triển và khí hạt nhân chưa vào không phải là Trung Quốc, mà là nước khác, nhưng ai có thể đảm bảo cùng với sự thay đổi môi trường quốc tế trong tương lai, và khí hạt nhân của những nước này không phải chưa vào Trung Quốc?

Trên phạm vi thế giới, một nước liên hệ thống khó xây dựng tốt quan hệ với các nước láng giềng như hiện. Trung Quốc không phải là ngoại lệ. Nga, Mỹ, Ấn Độ... đều như vậy. Ngoài Trung Quốc, tất cả các nước liên hệ đều không thể cho phép nước như láng giềng sở hữu và khí hạt nhân. Đây là lý do Mỹ giải quyết cuộc khủng hoảng tên lửa ở Cuba, cũng là nguyên nhân sâu xa để đưa giải pháp Ấn Độ với Pakistan. Với vấn đề này, vì sao Trung Quốc lại coi như an ninh quốc gia cũng như thế hệ sau của mình trong tương lai như vậy?

Thứ ba, vì sao Trung Quốc vẫn sẵn sàng gánh vác trách nhiệm quốc tế như hiện nay? Trung Quốc là nước liên hệ đang trở đi dấy, mặc dù là nước đang phát triển nhưng hiện

nhiên đã vượt qua giai đoạn đầu tiên của cuộc gia trị d, hiện nay đã trở thành nền kinh tế lớn thứ hai thế giới và cuộc gia thế giới mới lớn nhất thế giới. Trên thế giới, Trung Quốc đang chuyển từ cuộc gia hàng loạt từ hệ thống quốc tế sang vai trò của cuộc gia kinh tế, không những công đng quốc tế kể vng Trung Quốc gánh vác trách nhiệm quốc tế và khu vực, Trung Quốc cũng mong muốn gánh vác trách nhiệm, và khách quan cũng thế sẽ đang gánh vác nhiều trách nhiệm hơn, nhưng về vấn đề hnt nhân của Triều Tiên thì vẫn còn quá ít ỏi.

Vì sao Trung Quốc phải chấp nhận thế thách lớn?

Trong lĩnh vực thế giới không phải biến về khí hnt nhân, các diên do M và Nga (Liên Xô trước đây) giữ vai trò chủ đạo đang đổi mới với ngày càng nhiều thách thức. Cùng với sự suy giảm khả năng lãnh đạo toàn cầu của M, việc xây dựng cơ chế không phải biến về khí hnt nhân với trách nhiệm nặng nề và lâu dài đang diễn ra không gian phát huy nhiều hơn cho Trung Quốc. Tóm lại, đổi với Trung Quốc hiện nay và tương lai, việc gánh vác nhiều hơn trách nhiệm quốc tế không phải biến về khí hnt nhân và tham gia quản lý toàn cầu chắc chắn sẽ đem lại nhiều hơn uy tín quốc tế quý báu cho Trung Quốc.

Vấn đề hnt nhân của Triều Tiên rõ ràng là một thế thách của nước lớn Trung Quốc trị d, ý nghĩa lịch sử của nó đng nghĩa với cuộc khủng hoảng tên lửa Cuba giữa Liên Xô và M trước kia. Nếu Trung Quốc muốn tích cực làm nên chuyển thì có những từ duy cơ thế nào?

Việc Trung Quốc đn phng giữ quyết vấn đề Triều Tiên hoặc liên kết với Nga giữ quyết vấn đề Triều Tiên, thậm chí Trung Quốc và M sẽ đng mô hình G2 để hợp tác giữ quyết vấn đề Triều Tiên thì đều có thế thế hiện đ. Khi so sánh, thế thế sách nhất vẫn là Trung Quốc giành quyền chủ đạo hoàn toàn. ối với câu hỏi rõ là Trung Quốc chủ đng không phải là chủ đưa vào bản thân giữ quyết vấn đề Triều Tiên. Trung Quốc không những phải có vai trò lãnh đạo trong tìm kiếm hiệp thế thế giữ quyết vấn đề hnt nhân của Triều Tiên mà còn phải giành đợc vai trò chủ đạo trong hoạt đng sẽ đng về lợc để đưa Triều Tiên sau khi việc đàm phán hoàn toàn đ v. Cuộc khủng hoảng hnt nhân của Triều Tiên đã lên tới mức hiện nay, Trung Quốc nắm quyền chủ đng không đng nghĩa với việc sẽ đng về lợc, nhưng tuy đđi không đợc lợi từ việc sẽ đng về lợc. Việc Trung Quốc thế thế hiện chủ đng thế thế sẽ cũng bao gồm khả năng của mô hình G2.

Vấn đề duy khác, nếu nói rằng cuộc khủng hoảng hạt nhân của Triều Tiên hiện nay là vấn đề nan giải đối với Trung Quốc sẽ không đúng bằng nói đó là cơ hội để Trung Quốc chứng minh thực lực của mình trước thế giới. Trước hết, chứng trình về khí hạt nhân của Triều Tiên đã làm cho nước này mất đi sự tôn trọng của dẫu luận chủ lưu của thế giới. Số kiện Bình Nhưỡng tội phạm ám sát Kim Jong-nam, anh ruột Kim Jong-un, ở Malaysia càng làm tăng thêm hình ảnh quốc tế xấu của Triều Tiên. Nếu Trung Quốc thực hiện hành động ngăn chặn mạnh mẽ hơn đối với Triều Tiên thì tính chính nghĩa quốc tế sẽ lên hơn mọi cáo buộc về lực kìm khi thành lập nước Trung Quốc mới đến nay. Do đó, hình ảnh quốc gia trẻ đời hòa bình của Trung Quốc không thể vì thế mà bị sụt giảm.

Thứ hai, tầm quan trọng của thế giới giữa Trung Quốc và Mỹ về vấn đề Đài Loan trong những năm gần đây, có thể thấy Trump là một doanh nhân chuyên nghiệp không nhận mệnh nhiệm vụ đặc biệt, ông ta thực dụng hơn bất kỳ tổng thống Mỹ nào kể từ Chiến tranh thế giới thứ hai đến nay, Chính phủ Mỹ trong nhiệm kỳ này đáng để Trung Quốc mừng rỡ vì lợi ích của chính trị. Việc làm này là cơ hội lịch sử hiếm có đối với việc Trung Quốc xây dựng lợi thế địa chính trị ở Đông Bắc Á.

Thứ ba, Chính phủ Mỹ hiện nay đã tâm nhiệm hơn đến việc nhanh chóng giải quyết tình trạng rời rạc tại Trung Đông liên quan đến tội phạm khủng bố Nhà nước Hồi giáo (IS), xét đến cùng ân oán giữa Chính quyền Trump và các nước Hồi giáo là vấn đề vấn minh, còn ân oán giữa Chính quyền Trump với Triều Tiên là vấn đề chiến lược, có giá trị mang tính nhiệm vụ hơn đối với nước Mỹ hiện tại.

Hiện tại, quan hệ giữa Trung Quốc với các nước ủy viên thường trực Hội đồng Bảo an Liên hợp quốc đang ở thời kỳ tốt nhất kể từ Chiến tranh Lạnh đến nay, đặc biệt là đối với Nga. Trong vấn đề Triều Tiên, Trung Quốc thực hiện chủ động còn thu hút lợi ích nhiệm vụ so với Mỹ. Nga hiện nay đối diện cho phe trì hoãn việc cho phép trừng phạt Triều Tiên tại Hội đồng Bảo an Liên hợp quốc. Điều này chứng tỏ phương hướng thay đổi của Nga đối với chính sách Triều Tiên và tăng cường hợp tác với Trung Quốc.

Cho dù Trung Quốc cũng đã ủng hộ rút lui đối với Nga trong các vấn đề Crimea và Ukraine trước kia hay bán dầu Triều Tiên cũng liên quan đến lợi ích của chính trị ở khu vực Viễn Đông của Nga, nhưng ảnh hưởng của Nga đối với Triều Tiên kém xa Trung Quốc. Nếu Trung Quốc thông tin nêu rõ phương án mới của mình với Nga, trong tình hình trước mắt Mỹ ủng hộ, thì lý do Nga từ chối Trung Quốc không nhiều.

Chắc chắn, khi xử lý hành đĩnh đa phđĩnh trong vđn đđ Triều Tiên, Trung Quốc không thể tiếp tục chấp nhận bđ Chính phủ Triều Tiên “đđt mđi”, cho dù cuối cùng giđi quyđt bđng biđn pháp hòa bình hay sẽ dĩnh vđ lđc, Trung Quốc đđu cđn nđm chđc quyđn chđ đđng. Nếu Trung Quốc không gia tđng sẽ ép lđn hđn, Mđ và Nga sẽ không có đđu chđnh lđn vđ chiđn lđđc, sách lđđc sẽ hđu vđ khí hđt nhân cđa Triều Tiên không thể có sẽ thay đđi nào, vòng tuđn hoàn ác tính tiếp tục như vđy thì sẽ đđn đđn tại hđa. Mđt khi Triều Tiên trđ thành quđc gia sẽ hđu vđ khí hđt nhân, mđi ngđđi hiđn tđi rđt khó giđi thích cho thđ hđ con cháu sau này.

Giáo sẽ Trđnh Vđnh Niên, chđ tđch đy ban Nghiên cđu vđ Chính sách công, đđi hđc Quđc gia Singapore, chuyên gia vđ nghiên cđu đđng Á. Bài viđt đđđc đđng trên [Viđn Nghiên cđu Chính sách công](#) (IPP), đđi hđc Công nghđ Hoa Nam, Trung Quốc.

Hoàng Lan (gt)